

Uredništvo:

Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravištvo:**

Schillerjeva cesta šte. 3.

Naročnina znaša za avstro-ogerske dežele:

celoletno . . . K 25—

polletno . . . K 12:50

četrtletno . . . K 6:30

mesečno . . . K 2:10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28—

za vse druge dežele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se

plačuje od četverostopne

petit vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 69.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 27. marca 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

**Glavni zbor
Narod. stranke**

se vrši na Cvetno nedeljo, dne
4. aprila ob 11. uri dopoldne v
celjskem „Narodnem domu“. Na
dnevem redu so

deželnozborske volitve.

Stranka stoji pred resno odločitvijo, zato pozivamo nujno svoje somišljenike, da pridejo v velikem številu v Celje.

Agitirajte za udeležbo!**Volitve v deželni zbor in
klerikalno hinavstvo.**

Kar so storili mariborski klerikalni politiki preteklo sredo, je tako hinavska postolovščina, da je je zmožen le vseskozi izprijen človek. Utemeljitev, zakaj hoče Kmečka zveza vseh 13 poslanskih mest v dež. zboru v Gradcu, je toli brezsrčna, da se vsak pošten Slovenec zgraža nad isto. Ne oziraje se na postopanje narodne stranke, ki še ni sklenjena stvar, je nujno potrebno, da naš narod izve vso resnico o razbitih pogajanjih za mirne volitve.

V štajerskem dež. zboru imamo Slovenci izmed 87 poslancev le 13, dočim bi nam šla po prebivalstvu in davčni moči dobra tretjina, torej okoli 30 poslancev. Nemška večina deželnega zbora je Slovincem zmiraj do skrajnosti krivična. K temu pride dejstvo, da so se preteklo jesen razmere med Nemci in Slovenci vsled znanih napadov v Ptuj in Celju zelo poostrole. Da bi Slovenci mogli kljub temu častno bojevati boj za svoj obstanek, bilo je treba vsaj v obrambo

narodnih pravic doseči nek sporazum med slovenskimi strankami glede volitev v dež. zbor.

To samoobsebi umevno misel so povdarjali tudi štajerski deželni poslanci, izmed katerih sta bila v prejšnjem zasedanju le 2 pristna duhovniška izvoljenca. Glavni zbor narodne stranke, ki je morala sama bojevati boj zoper nemške naskoke preteklo jesen, je z ozirom na narodni položaj sklenil dne 8. nov. 1908 soglasno, naj se vse stori, da se volitve v deželni zbor izvrše mirno. Dobro nam je sicer bilo znano, da je voditelj klerikalne stranke malo dnij poprej zavzel na obnem zboru kmečke zveze sramotno stališče, ki mu je večer sramoten pečat hinavstva in lažljivosti. Znano nam je bilo, da je dr. Korošec o dogovoru z drugimi slovenskimi strankami izdal takrat moža nedostojno geslo, češ, pogajajmo se z liberalci, stavi bomo pogoje, katerih ne bodo mogli sprejeti, vsled česar jih bomo obdolžili, da so oni rušili slovo. Slovesno izjavljamo, da je dr. Korošec bistveno če ne dobesedno res tako govoril.

Akoravno nam je bila ta nepoštenost dr. Korošca in ožjih somišljenikov znana, smo se premagali in le z ozirom na narodni položaj sklenili soglasno, poskusiti vendar doseči sporazum.

Zelo važno je za presojanje klerikalnega postopanja, da je preteklo jesen prišel odbornik Kmečke zveze in bivši deželni poslanec šam v Celje na pogovor zaradi kompromisa. Dotični gospod je odločno poudarjal, da bi smatral za neizmerno škodo za štajerske Slovence, ako bi ne prišli v deželni zbor več prejšnji izkušeni poslanci dr. Jurtela, dr. Ploj in dr. Hrašovec, ki imajo v Gradcu edini poleg odbornika Robiča velik vpliv. Takrat je omenjeni odbornik Kmečke zveze, o

čegar poštenih namenov smo prepričani, vzela kot primerno podlago za kompromis na znanje, da bi se narodna stranka zadovoljila s samimi 4 mandati (izmed 13), dočim bi prepustila relativno večino 6 mandatov in deželno odborniško mesto klerikalcem. Ker stoje dr. Jurtela, dr. Ploj in dr. Hrašovec odločno izven narodne stranke, ustanovili so si pozneje celo posebno konservativno, torej klerikalno stranko, mora priznati vsakdo, da je narodna stranka izkazala nepričakovano zmernost in narodno požrtvovalnost, ako bi se zadovoljila kot napredna stranka s 4 izmed 13 mandatov.

Toda pogledimo si daljnje postopanje.

Izvrševalni odbor je naznanil z dopisom 9. novembra 1908. l. Kmečki zvezi svoj sklep, da je pripravljen pogajati se z njo in z drugimi političnimi činitelji zaradi kompromisa o volitvah. Za premišljeno izživljivost mariborskih duhovnikov je značilno, da Kmečka zveza na dopis nar. stranke od 8. novembra 1908 do srede januarja 1909, torej dober četrt leta ni dala odgovora, kar bi bil zahteval najprijemljivejši čut za družabno dostojnost. Vkljub temu je izvrševalni odbor narodne stranke vstrajal na spravljivem stališču in je vposlal 16. januarja 1909 Kmečki zvezi nov poziv zaradi odgovora o volitvah ter prepustil klerikalcem določitev časa in kraja sestanka. Šele 11. sušca 1909, torej skoro čez pol leta je našel dr. Korošec čas o tako velevažni zadevi dati odgovor s tem, da je povabil zastopnike narodne stranke na pogovor, ne v kak nevtralen prostor, ampak v uredništvo „Slov. Gospodarja.“

Mi nismo izvajali iz teh preračunanih žalitev posledic, tudi ne iz nesramne pisave klerikalnih listov o kompromisu. Na sestanku 15. t. m. v

Mariboru, ki bi imel vendar čez dobo pol leta odkriti namene in načrte klerikalcev, pa klerikalni zastopniki niti najmanj niso izrazili, kako si predstavljajo kompromis in ali so sploh pooblašteni in voljni skleniti dogovor.

Kljub temu so odposlanci narodne stranke označili svoje stališče v podrobnostih in izjavili, da so pripravljene priznati kot primerno podlago načrt zastopan od odbornika kmečke zveze od lanske jeseni, vsled ktere bi naj imela narodna stranka najmanj izmed 13 mandatov 4. Narodna stranka je šla v svoji miroljubnosti tako daleč, da je sicer izrazila prepričanje, da je v narodnem oziru pravilno, če se določi nekaj poslanskih mest izven strank stoječim prejšnjim poslancem. Izjavili smo pa obenem, da tozadevne sklepe in pogajanja prepustimo odločitvi klerikalcev in konservativcev, ki tvorijo itak le odlomke ene stranke.

Mi torej nismo storili nikakih pogojev, vsled katerih bi se obe frakciji klerikalne stranke, ki bi imeli izmed 13 mandatov 9, torej naddevetretjinsko večino, naj ne zedinili tudi po organizaciji. Laž je torej, če sklep zaupnikov kmečke zveze trdi, da smo stali pretirane zahteve, laž je, da nismo prepustili klerikalcem bodisi samim ali v zvezi s konservativnimi klerikalci absolutne večine.

Da izkažemo svojo popolno razumevanje slovenskih interesov, smo predlagali, naj se določi skupen sestanek tudi s konservativci. Šli smo drugokrat v Maribor 20. t. m., misleč, da se doseže ključ za mirne volitve, misleč, da dr. Korošec vendar ni na stališču pretekle jeseni, da nas bode namreč s pogajanjmi le poniževal in za norce imel. Da je pa to storil, je pokazal s tem, da tudi pri tem sestanku kmečka zveza ni niti najmanj zavzela stališča in se niti najmanj ne izrazila,

LISTEK.**Izlet gospoda Broučka v
15. stoletje.**

41

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil
Stanko Svetina. Dalje.

„Steklo — steklo, da je dragoceno?“ se je začudil gost. „Da si nabavljajo steklena okna pri nas bogataši? Moj bog, kaj pa dajejo drugi v okna?“

„Po tvojih besedah sodim, da si bil nekje v daljnih krajih, kjer je steklo cenejše in so zato steklena okna v navadi. Pri nas in v sosednjih krajih pa nisi opazil do nedavnih časov ničesar drugega, kakor kože in mretnice, pergament, platno ali raševino in sedaj dobiš le redko okna iz dragih steklenih kolesčkov. Jaz sicer nisem velik bogataš, vendar mi je ta dragocenost tako ugajala, da mi ni bilo žal izdati lep del svojega imetja za steklena okna v sobi.“

Gospod Brouček je sklenil, da se

ne bode naprej nič več čudil; zato je le zmajal z glavo in je rekel: „Kaj pa pomagajo v oknu neprozorne kože in mretnice. Saj za temi slepimi črepinjami težko razločiš, kaj se godi na ulici.“

„Ako hočem to razločno videti, odprem okno“ je odgovoril Domšik in je to res storil.

Gost je bil nemalo presenečen nad prizorom, ki se mu je nudi pri odprtem oknu. Zagledal je pod seboj Staromestni trg z onimi čudnimi hišami, ki jih je ogledoval že zarana; toda sedaj je bil obširni prostor med temi čudnimi hišami ves napolnjen z gostimi gručami ljudi, večinoma oboroženih; njih različne obleke so se zlivale v tako mešanico živih barv, da je skoro bodlo v oči. V zmesi živopisanih halj in raznovrstnih klobukov in čepic so se bliskale na solncu tudi okrogle čelade, oklepi, žičasta in luskasta glasbena orodja, poslikani ščiti, kakor tudi neštevilno orožje: ročniki mečev, sekir, kovani samostreli, kavli okovanih cepov, ostrine težkih buzdov

vanov. Nad glavami pa je molela v zrak množica dolgih sulic, in tupatam so vihrale pestre in črne zastave z rdečim kelihom. Na mestu, kjer je bilo videti sredi trume črne plašče in bela knežja ogrinjala, je stala v višini na tenkem, dolgem drogju lesketajoča se tarča, obdana okoli in okoli z blestecimi, trakastimi roglji, da je bila podobna solnčnici. In to živo morje se je valovilo in se vrtelo, šumelo in bučalo: stoglasni krik se je mešal z zvenčanjem orožja in s hrupom korakov v zamolkel šunder, iz katerega se je izvil zdajpazdaj kak oster ali grmeč glas.

Gostu se je vsled tega skoro vrtelo v glavi in pred očmi se mu je delala megla.

„Glej, naše vojaštvo“, je govoril gospodar hiše in je kazal nekako ošabno doli, „oboroženo praško mešanstvo in pomožno kmečko ljudstvo. V resnici pa je to le del naše vojske, ostanek je po ulicah, pri vratih in na mestnem obzidju in Žižka stoji s Taborit na Vitkovi gori, da bi se ne mogel tam usidrati Sigmund in obko-

liti cele Prage, že od treh strani oblegane od križarske vojske in od kraljevskih posadk na Praškem gradu in na Višegradu. Reci sedaj, ali izgleda to ljudstvo tako, kot da bi se bala njegovih trum?“

Gost je moral na tihem pripoznati, da ti ljudje tam doli ne izgledajo kakor bojazljivci, da, priznal je tudi tiho, da ima pred njimi — vsaj on — korenit respekt. Vendar pa je dodal v mislih, da bi mogli s svojo divjo, revolucijonarno podobo in s tem odurnim orožjem pač zastrašiti civilista, nikdar pa ne redne vojske. Le počakajmo, ko se zablščijo proti njim bodala in se obrnejo topovi, potem bomo videli kaj napravijo s to staro, železno šaro, s temi bedastimi kopji in kmečkimi cepi! Saj vidiš na prvi pogled, da je to vsakovrstna sodrga, ki nima najbrže niti pojma o disciplini in o vojaških zadevah. Niti trije ne stojijo tam v vrsti vsak maha z rokami kakor se mu ljubi in napenja makari trebnh namesto prs.

(Dalje prih.)

ali smatra naše predloge kot sprejemljive ali pretirane ali spremembe potrebne.

Nesramna laž je torej, da se je ugovarjalo zoper eventuelno absolutno večino kmečke zveze nad narodno stranko in konzervativno stranko. Zastopniki kmečke zveze te zahteve niti predložili niso.

Iz vsega tega je razvidna ogromna lažljivost sklepa kmečke zveze z dne 24. t. m., češ, da se dogovor zato ni dosegel, ker mi nismo ponudili pogojev za trajno slogo tudi na gospodarskem polju. Če sploh niso marali spuščati se v razmotrivanja o kakem koli, konkretnem vprašanju, kako so mogli pričakovati ponudbo pogojev za trajno slogo? Mar misli dr. Korošec, da je kak Aehrenthal, pred katerim naj bi Srbija, če hoče živeti, za večne čase položila orožje?

Če je dr. Korošec razumel pod pogoji trajne sloge, da se ves narod in tudi naša organizacija njegovi politični nezrelosti in hinavščini podvrže in pred klerikalci kapitulira: potem je moral vedeti, da to ni kompromisno pogajanje ampak poniževanje njegovi stranki v seji enakovrednih političnih činiteljev, katero poniževanje mu ne bode pri slovenskem narodu nikdar pridobilo spoštovanja.

Da naši slovenski javnosti ničesar ne prikrijemo, povdarjamo še, da je zastopnik narodne stranke na zadevno le negotovo opombo dr. Korošca izrecno izjavil, da smatra skupno organizacijo vsega štajerskega slovenskega združenstva po češkem vzoru kot predmet, o katerem bi se dalo razpravljati, četudi ne v dobi kratkega pogovora o volitvah. Nesramna laž je torej slednjič, da naredna stranka ni ponudila pogojev za trajno skupno delo na gospodarskem polju.

Slovenski narod, ti pa na podlagi teh stvarnih podatkov presoja postopanje mariborske duhovščine in njenih posvetnih sužnjev.

XI.—VIII. plačilni razred državnih uradnikov in učiteljstvo.*

V predzadnji številki 1. l. je v „Slov. Narodu“ pisal dr. K. T., da je zahteva učiteljstva po enakih plačah, kakor jih imajo državni uradniki XI.—VIII. plačilnega razreda pretirana, absolutno neizvedljiva — **ker učiteljstvo nima vseučiliške izobrazbe**. Tega očitania učiteljstvo ni moglo mirno vtakniti v žep in takoj po novem letu sem poslal „Narodnemu Dnevniku“ vso razpravo XI.—VIII. plačilni razred in učiteljstvo s prošnjo, da jo priobči.

Spis je že s tem, da ga je uredništvo vsled pomanjkanja prostora moralo odložiti za skoro dva mesca, izgnubil kot polemichen spis aktualnost. Na drugi strani pa ga je uredništvo žal moralo priobčevati v dolgih presledkih in kratkih odstavkih, da dobi res čitatej lahko vtis, kakor bi bil jaz hotel drugim stanovom zavidati večje dohodke.

Ko bi bila razprava priobčena vsaj v zaporedoma priobčenih štev., bi utis gotovo ne bil tak, kajti dobro se spominjam, da nekje v svoji razpravi odločno povdarjam, da se učiteljstvo nikakor ne bori zoper druge stanove, da jim privoščim njih boljše gmočno pozicijo, temveč da se učiteljstvo bori le zoper krivico, ki jo dela človeška družba enemu svojemu stanu in da ni slučaj, da

je ta prezirani in zatirani stan baš učiteljstvo, temveč je to dobro premišljen **sistem** politike gotovih krogov, ki hočejo zaprečiti, da bi se ljudstvo, **masa** naroda povzpela na višjo stopnjo prosve. Boriti se zoper ta krivični sistem pa ni dolžnost le zatiranega učiteljstva, temveč je sveta dolžnost vseh naprednih in za povzdigo izobrazbe ljudstva, mase naroda vnetih krogov.

Tako bi se moral smatrati boj učiteljstva po izboljšanju njegovega žalostnega gmočnega stanja, žal pa, da ga večina človeške družbe smatra le za specijelni učiteljski stanovski boj. Povdarjam: to ni le naš stanovski boj, temveč to je v polni meri družaben boj, boj napredka z reakcijo. Največjo korist od zmage bo vendar imelo v prvi vrsti ljudstvo, če se učiteljstvo materijelno postavi na isto stopnjo, ki mu gre po božjih in človeških pravicah, ker z učiteljstvom se kvalitativno zboljša tudi šolstvo in to bo trajen blagor za ljudstvo, za maso naroda. Osebe učiteljstva, ki bodo deležne tistih par kronic zboljšanja plače, ne pridejo toliko v poštev, kakor pa odprava socialne krivice sploh.

Da pa se vidi krivica, ki se godi učiteljstvu, je potrebno, da se primerjajo njegove razmere z razmerami drugih stanov. In to primerjanje še pač ni nepošteno orožje ter se s tem ne vlačijo drugih stanov v blato. Vaše predbacivanje, g. J. K., bi mi kazalo, da moje razprave niste niti pazno prebrali, ko bi ne valil krivde baš na neredno priobčevanje, ker ni celotnega utisa. Kakor sem že omenil, je moja razprava odgovor na trditve dr. K. T., da je zahteva učiteljstva po enakih plačah, kakor jih imajo uradniki XI.—VIII. čin. reda, pretirana, ker učiteljstvo nima vseučiliške izobrazbe. Kaj je bolj naravno, kakor da sem navedel **dejstvo, da je del državnih uradnikov tudi nima**, čeprav ima plačo XI.—VIII. čin. razreda! In če sem navedel dejstvo, da kmetski fant z ljudskošolsko izobrazbo, ki je izstopivši iz ljudske šole bil morebiti hlapec ali drvar, preden je šel k vojakom, ki se torej ni niti na srednjih, niti na visokih šolah izobraževal, lahko (mogoče!) postane državni uradnik s plačo XI.—VIII. čin. razreda, ali sem se s tem res poslužil nepoštenega orožja, ali sem res vlačil druge stanove v blato? Saj je končno hlapec ali drvar tudi — človek! Sicer pa s tem nikakor nisem trdil, da je bil vsak certifikatist prej hlapec.

Preporočna točka je vendar **vseučiliška** izobrazba t. j. obisk in absolviranje univerze in ker je možno postati državni uradnik s plačo XI.—VIII. čin. reda **brez** vseučiliške izobrazbe, je trditve dr. K. T., da je zahteva učiteljstva po enakih plačah pretirana, ker učiteljstvo nima vseučiliške izobrazbe — popolnoma neosnovana. In to se je hotelo dokazati! Učiteljstvo pa s svojo izobrazbo v obče nikakor ne zaostaja za izobrazbo certifikatistov. Učitelj lahko postane uradnik, certifikatist pa ne učitelj. Čudno se torej sliši predbacivanje, da mlad učitelj niti pojma nima o praktičnih vednostih moža, ki je služil 3 leta vojake, 12 let pa orožnike. Imajo pač še neučiteljski stanovi predodek, da so sploh bolj izobraženi, ker so v nekaterih strokah bolj izvežbani; ne pomisli se pa, da ima učitelj poleg vsestranske splošne izobrazbe tudi svojo stanovsko strokovno

izobrazbo (pedagogiko, metodiko i. dr.), o kateri pa drugi — da rabim Vaše besede g. J. K. — nimajo pojma. Da tudi učiteljska izobrazba ni kar tako, je dokaz, da mora, če ima tudi vseučiliško izobrazbo, napraviti še strogo izkušnjo specijelno za učiteljsko usposobljenost, kdor hoče postati učitelj. In če je kateri certifikatist pri enostranski praktiški vedi ali uradniški stroki tudi dosegel boljši uspeh kakor kak maturant z učiteljske ali gimnazijske, kakor trdite, g. J. K., še s tem pač ni dokazano, da ima isto vsestransko vednost.

Računi se pa certifikatistu službena doba od vstopa k vojakom, **ko še nikakor ni bil usposobljen za uradniški poklic**. Dijak pa nima nobene plače, narobe: študiranje stane razen duševnega truda ogromnih denarnih žrtev.

Orožnikom se štejejo tri koledarska leta za štiri službena leta, kar je sicer popolnoma prav, ker imajo res naporno službo. Krivica pa je, da se učiteljem na Štajerskem dozda provizorična leta čisto nič ne štejejo, definitivna podučiteljska pa glede kvinkvenij le za tretjino, t. j. tri koledarska leta za eno službeno leto. In še to ne; 35 mesecev se n. pr. ne šteje za eno leto, temveč za 11 mesecev!!!

Če trdite, da si certifikatist pridobi le po fizičnem in duševnem naporu uradniško mesto, Vam tega ne odrekam, a študiranje, t. j. šolanje tudi ni šala! Ali Vam ni znano, koliko dijakov pade, ker duševno ne zmorejo učenja in koliko jih zbolijo in celo pomrje, ker fizične moči podležejo?

Da sem pasel svinje in krave v mladosti, me ni sram, še škof Slomšek je bil pastir, a med pašo in med maturo je bil precejlet samega vestnega učenja. In tudi kot učitelj se moram še vedno nadalje izobraževati, ker baš učiteljski poklic se ne da izvrševati po kaki birokratiški šabloni, ker ima opraviti z živim materialom, s katerim je treba individualno, psihičnim zakonom umerjeno postopati.

Učiteljstvo ne zavida nobenemu stanu in tudi uradnikom certifikatistom ne njih gmočnega in socialnega stanja, privoščite pa drugi tudi nam, kar nam gre po vsej pravici. Žalostna resnica pa je, da se nekateri čutijo vzvišene nad učitelji, posebno radi tega, ker imajo večje dohodke in boljše socialno stališče kot uboga učiteljska para. Toda upajmo, da zmaga prepričanje, da boj učiteljstva po zboljšanju gmočnega stanja ni le učiteljski stanovski boj, temveč socialni boj napredka z reakcijo; upajmo, da izginejo različni predsodki o učiteljstvu in da se združijo vsi napredno misleči z učiteljstvom v močno falango za ljudsko izobrazbo, za napredek naroda!

A. P.

Dopisi.

o Vojska in hranilne vloge v posojilnicah. Pod tem naslovom piše „Straža“ med drugim sledeče: „Strah pred vojsko in zlobni agitatorji so razširili ponekod mnenje, da bo v slučaju vojske ugrabila država hranilne vloge v posojilnicah. Taki agenti so ljudi farbali itd. Te goljufe ima sodnija že pod ključem itd.“ V istem članku pa piše, da se poslušimo besed „Straže“ nek zlobni in neznani agitator, katerega „Straža“ ne imenuje še goljufa in ki žal še ni zaprt, kar zasluži, naprej tako-le: „Pri tej priliki se lahko opozori na to, kako se najlažje in najboljšo prenese hranjen denar iz ene posojilnice v drugo. Najboljše je, da se stara hranilna knjižica prinese v novo posojilnico. Ta nova posojilnica vzdigne potem s hranilno knjižico denar v stari posojilnici tako, da se ne izgubi nič obresti. Nova posojilnica izda potem vlagatelju novo

hranilno knjižico, kjer je zapisan denar z obrestmi vred kot hranilna vloga. Če pa vlagatelj sam vzdigne denar pri stari posojilnici in prinese denar v novo posojilnico, izgubi obresti za en mesec in ima še nepotreben pot k stari posojilnici.“

Nam so časi preresni, da bi se dalje bavili z agentom „Stražinih“ klerikalnih posojilnic. Samo en praktičen slučaj navedemo, kako se ta zlobna farbarija pravilno čita. Pravilno se pravi v članku tako-le: „Ti stranka, ona stara hranilnica in posojilnica v X., ki deluje že 30 let, ki ima pol milijona rezervnega zaklada, pol milijona vreden in nezadolžen Narodni dom in razna neobremenjena posestva, je sedaj zato naenkrat za nič, ker imajo duhovniki tam šele nekaj mesecev staro strankarsko posojilnico. Ker tej novi posojilnici, ki nima ničesar drugega kakor dolgove, primanjkuje dela in denarja, zaupajte jej svoje, sedaj sicer varno ualožene prihranke. Garancije Vam sicer pri tej novi mladi posojilnici, ki nima niti vinarja rezervnega fonda, ne moremo dati nobene, pa bode menda že Bog dal, da bo vse prav!“

Če je taka pisava primerna v sedanjih burnih časih, ko je ljudstvo dovolj zbegano, četudi popolnoma po nepotrebnem, po tujih agitatorjih in zlobnih goljufih, naj sodi objektivna javnost. Nimamo mandata štiti klerikoli denarni zavod in tudi ne povoda zaradi katerega se razburjati. Toliko pa se nam je zdelo potrebno pibiti na znanje oni javnosti, ki ni tako srečna, da bi dobivala pred oči duševne proizvode Stražinih kapacitet, agitatorjev in farbarjev. Rečemo pa: Caveant consules, kajti če se ost obrne, bode držal krajši konec v roki kdo drug! Ne igrajte se z ognjem, če Vam je še kaj sveto na zemlji in ako se Vam vsaj deloma smili ubogo ljudstvo, ki ntegne trpeti škodo edino zaradi Vaše krivde in nepremišljenosti. Bojujte pošten boj, če že istega vedno in povsod imeti morate ter poslušajte se poštenih sredstev, če ste možje. Za nas je stvar začasno končana, če pa „Straža“ v tem oziru ne bode mirovala, bomo vedeli napeti take strune, katerih pesem njej, pa morda tudi raznim goljufom, ki ljudstvo po svetu farbajo in katerih še ni dosegla roka pravice, ne bode menda kar tako ljuba!

Dnevna kronika.

o Nemška šola v Strážornu na Šumavi nima že 3 leta nobenega učenca. Dežela pa plačuje še vedno učitelja!

o Orožnik, ki je asistiral pri aretaciji Karla Havlička Borovskega v noči dne 16. decembra 1851 še živi. Je to prejšnji nemškobrodski orožnik Ivan Krejči, rojen 1. 1829. Živi sedaj v pokoju pri Strakoniceh in ima malo trafiko.

o Kaj vse ni greh! „Pravo lido“ poroča, da je katehet na nemški ljudski šoli v Č. Budjevicah pri ponku v šoli minule dni rekel otrokom, ki so med seboj češki govorili: Češki govoriti na nemški šoli je greh proti Bogu!

o Skupščina „Matice Hrvatske“ se je vršila, kakor smo včeraj kratko poročali, 24. t. m. „Slov. Matico“ sta zastopala preds. dr. Ilesič in tajnik Podkrajšek. V svoji zahvali za pozdrav je dr. Ilesič povdarjal, da želi hrvatskemu narodu notranji moralni red in notranjo veličino. Zahvalil je predsednika dr. Gjuro Arnelda, da je pod njegovim predsedstvom prišlo do vzajemnega dela med Slov. in Hrv. Mat. — Pri volitvi odbora je bil hud boj, ker so Frankovci hoteli dobiti Matico v svoje roke. Pa so grdo propadli s svojimi kandidati. Za predsednika je izvoljen prof. dr. Oton Kučera.

o 28.000 izseljencev je prišlo pretekli teden v Ameriko.

o „Trgovinski glasnik“, nov trgovski list, prično izdajati v Zagrebu.

o Katoliški Schulverein je imel 25. t. m. 23. občni zbor na Dunaju. Sprejela se je rezolucija zoper slobodno šolo.

* V smislu naše svoječasne obljube podajemo g. A. P. še zaključno besedo glede njegovih člankov. Uredništvo.

o Neureča na železnici. Vlak, ki se je peljal 25. t. m. od Reke v Karlovac, se je pri Josipdolu pretrgal na dvoje. 12 vozov je razdanih. 6 oseb je mrtvih, mnogo težko in lahko ranjenih.

o Od železnice. Južna železnica je imela od 10. do 20. t. m. 3.488.465 kron dohodkov, torej za K 133.787 manj nego lani. — Drž. železnica je imela od 10. do 20. t. m. K 1.868.877 dohodkov, za 21.345 K več nego lani v istem času.

o Porotna obravnava proti Sječinškemu, morilcu grofa Potočkega, se vrši še v tekoči sezoni pred lвовsko poroto, ker je najvišje sodišče odklonilo prošnjo S., naj bi se delegiralo kako izvangališko sodišče.

o Kmetški nemiri na Rumunskem? „Adeverul“ poroča, da so na Rumunskem zopet izbruhnili nemiri med kmeti. Vlada je odredila obsežne vojaške priprave.

o Stavka francoskih poštних uradnikov grozi vsak čas se ponoviti. Vlada hoče namreč kaznovati nekatere uradnike radi nekih v času minole stavke izdanih lepakov zoper državnega podtajnika Simyana. Stavkovni odbor poštних uradnikov je sklenil, da se v tem slučaju proglasi generalna stavka.

o Napredek zdravniške vede. Ravnatelj v vseučiliščne očne klinike v Berlinu dr. Greeffu se je posrečilo najti povzročitelja egiptovske očesne bolezni.

Politična kronika.

d iz parlamenta, predlogi: Posl. Masaryk stavi predlog, naj bi se upejal na vseh ljudskih in srednjih šolah dan miru ter naj bi se na teh šolah ukrenile potrebne pedagoške odredbe za gojitev mirovne misli. — Posl. Choc (češ. rad.) vpraša predsednika, ali mu je znano, da špekulantje podražujejo moko in vsa najpotrebnejša živila ter pravi, da bi bilo skrajno potrebno, da se vs tvori zakon proti kartelom. Posl. Resel (soc. dem.) stavi na trgovinskega ministra zaradi podraževanja najpotrebnejših živil to le interpelacijo: „Je li gosp. minister naklonjen dati političnim oblastvom nalog, poslužiti se pravice, ki jim jo daje § 51 obrtnega reda glede odločitve maksimalnih (najvišjih) cen v drobni prodaji onega blaga, ki tvorijo najnujnejše potrebščine vsakdanjega življenja?“ To je že skrajna potreba, kajti špekulantje že brezvestno izkoriščajo sedanjo nesigurnost vnanjega položaja ter s tem delajo po nepotrebnem draginjo v deželi. — Posl. Neumann (soc. dem.) je interpeliral domobranskega ministra in ministra notr. rečij ali hočeta potrebno ukreniti, da se v bodoče ne bo več branilo starišem, ženam, otrokom in sploh svojcem, poslavljati se od svojih na jug odhajajočih sorodnikov, kakor se je to godilo na matzleinsdorfski postaji na Dunaju. Posl. Choc (češ. rad.) je interpeliral, ali je kaj resnice na govoricah, da je bil nemški cesar minoli teden na Dunaju.

d iz parlamenta. V seji dne 26. t. m. so bili sprejeti §§ 1. do 47. zakona o kužnih boleznih med živino z ono spremeno, katero so Rusini predlagali, vsi drugi predlogi so bili odklonjeni. Razprava o drugem delu tega zakona se nadaljuje. Na dneveni red je prišel tudi pooblastilni zakon. Spregovoril je trgovinski minister o najbližjih ciljih vnanje politike ter je zatrjeval, da si bode vedno prizadeval delati jasno trgovinsko politiko in bo zato vselej svoje predloge dal zbornici takoj na znanje, da bode lahko vsaka stranka zavzela stališče temu nasproti. Proti koncu seje so soc. demokratje

stavili ta-le nujni predlog: Vlada se poziva, naj upotrebi ves svoj vpliv na skupno vlado, da jo nakloni k temu, da bode svoja prizadevanja za vzdrževanje miru energično in vstrajno nadaljevala. — Stranke spočetka niso vedele, kako naj bi se postavile temu predlogu nasproti, pa kmalu je bilo doseženo sporazumljenje, da se bo na konec seje o tem razpravljalo in da bode ob tej priliki tudi ministerski predsednik spregovoril o vnanjem položaju.

b Ogrski parlament je sprejel zakon o zvišanju kongruje. Minister za bogočastje Apponyi je izjavil raznim govornikom nemadžarskih narodnosti v odgovor, da on ne bode trpel, da bi se v raznih narodnih cerkvah gojile madžarski državni ideji neprijazne struje. Dal je tudi na znanje, da je zakon o autonomiji katoličanov že gotov. Vlada namerava to vprašanje čim prej rešiti. Madžarizacija v cerkvi se bode poostрила.

Dogodki v Srbiji.

o Splošno streznenje v Belemgradu. Kar čez noč je prebivalstvo prestolnice premenilo svoje mišljenje in čuvstvovanje. Na to je vplivala že odpo ved prestolonaslednika sama na sebi, a še mnogo bolj pa vest, da Rusija brez pridržka priznava aneksijo Bosne in Hercegovine in da pušča Srbijo z nje nadami in zahtevami osamljeno. Vse je takoj sprevidelo, da je Srbija prepuščena A. O. na milost in nemilost, da so državne kancelije in ministerijalna politika mogočnejša nego so čuvstvovanja narodov, želje in težnje strank in struj. To spoznanje je prišlo čez noč, prejšnja razburjenost se je naenkrat umaknila treznosti, Belgrad nosi danes navadno lice mirnega mesta, kjer nikdo ne misli na nič drugega nego na svoje vsakdanje delo. Vsi listi prav trezno presojujejo dogodke in poseben odstop prestolonaslednika, samo „Politika“ in „Mali Žurnal“ ga branita, vsi drugi priznavajo, da je sreča za deželo, da je storil ta korak.

V skupštini.

Mladorad. Marković je interpeliral min. predsednika, koliko je resnice na poročilih v listih o smrti prestolonaslednikovega sluga Kolakoviča. Min. preds. je odgovoril, da listi sploh pretiravajo in delajo škandal, mesto da bi pisali resnično in dostojno. Vladni list bo „atanko in nepristransko opisal vse, kar se tiče tega dogodka. Marković vzame ta odgovor na znanje, stavi pa interpelacijo, ali je res prestolonaslednik pismeno resigniral na svoje prestolonasledniške pravice. Min. pred. odgovori, da je v resnici dobil od prestolonaslednika pismeno capoved, da se je o tem že v min. svetu razpravljalo in tudi kralja, ki je v tem vprašanju edin kompetenten, o tem obvestilo. Tudi ta odgovor vzame interpellant na znanje.

Kralj ne ve, kaj bi storil?

Kralj Peter si že zopet ne ve več pomagati. Ker bi bilo treba sklicati veliko skupštino, katera je po ustavi opravičena sprejeti ali odkloniti podobne odpovedi, kakršna je resignacija princa Jurja, in bi bilo torej treba sedanjo navadno skupštino razpustiti in razpisati nove volitve, se je tega ustrašil, ker se boji, da bi bile volitve v sedanji dobi nevarna stvar. Kralj si zato baje prizadeva prestolonaslednika pregovoriti, naj svojo odpoved prekliče in vstraja na svojem mestu. Nadejati se je pa, da bodo resni politiki srbski in pravi prijatelji Srbije drugod kralja prepričali, da je najbolje, da prestolonaslednik Jurij čim prej odide iz Srbije in se nikdar več ne vrne v deželo.

Zadnji zarek upanja.

Po Belemgradu se je raznesla govoriča, da prevzame Anglija nalogo braniteljice in pokroviteljice Srbije, ker je Rusija to opustila s tem, da je brezpogojno priznala aneksijo Bosne in Hercegovine. Toda tudi to upanje na Anglijo se ne bo spolnilo. V tem trenutku ne more nikdo spolniti, na kar je Srbija upala. Anglija je in ostane Srbiji in balkanskim narodom prijazna in naklonjena, toda kakor vedno, bode tudi sedaj zagovarjala trezno, premišljeno in razsodno politiko. Angleški poslanik na Dunaju je že izročil ministru vnanjih reči formulo, o kateri so se sporazumele Anglija, Francija in Rusija in ki kolikor mogoče soglašala z zahtevami barona Aehrenthala.

Nemška zvestoba.

Nemški listi tu in v rajhu posebno povdarjajo, da je nemški cesar pripravljen storiti za A. O. v slučaju vojske mnogo več nego bi bila njegova zavezniška dolžnost. Dobro — mi pa vprašamo, koliko bi zahteval on in koliko bi zahtevali Nemci tu in v rajhu za to „več“ na korist pruske Nemčije in na škodo A. O.? Jasno je, da se Nemci bore z zobmi in nohti za uresničenje vsenemškega programa in za definitivno podreditev A. O. pod hegemonijo Nemčije.

Nepotrpežljivost Aehrenthala.

„Wiener Allg. Ztg.“ poroča, da še vedno ni dobljena formula triplentente. Napovedani korak a. o. poslanika v Belemgradu bo te dni storjen brez obzira ne to, ali bodo imela prizadevanja velesil najti primerno formulo uspeh ali ne. Kakor vrhovni vodja naše vnanje politike, tako so nestrpni tudi avstro-ogrski klerikalci, nemški šovinisti vseh mešč. strank in Madžarji, kateri bi vsi kar najrajše videli, da bi se vkljub vsemu, kar se je zgodilo, vsa prizadevanja velesil ohraniti mir, vendar izjalovila in da bi se padlo nad Srbijo in Črnogoro, da bi se končno „počistilo“ na Balkanu in napravilo radikalno mir in red za najmanj deset let. Tako govore glasila teh strank in narodov, njim sekundirajo avstrijski in nemški oficirji.

Mišljenje velesil.

To vedo tudi drugod. Anglija, Francija, Rusija in Italija ne bodo tega nikdar dovolile, da bi se nemški vpliv bodisi že pod katerokoli firmo še bolj širil in na Balkanu zadobil nadvlado. „Daily Telegraph“ piše, da velesile ne bodo nikdar dovolile, da bi A. O. postala gospodarica na Balkanu. Ako bi naši politiki in diplomatje imeli več smisla in srca za potrebe in koristi A. O. narodnosti in države, bi tudi opustili vse bojovito izzivanje balkanskih narodov, poniževanje in žaljenje Srbov in izzivanje cele nenemške Evrope ter bi gledali, da to, kar so pridobili, nekako konsolidirajo in urede. Pa na to ni upanja; gospoda ima sicer nekoliko temperamenta pa malo pameti. — In taka razdelitev zmožnosti je nevarna.

Štajerske novice.

v „Narodni sklad“. Ker pride do volilnega boja, za katerega je pa treba precej denarja, prosimo in opozarjamo zlasti premožnejše somišljenike, da se spomnijo „Narodnega sklada“.

v Narodnjaki, dopisujte pridno v tem kritičnem času „Nar. Dn.“ in „Nar. listu“, da bodeta mogla častno braniti v volilnem boju interese naroda in stranke!

Somišljeniki, naročajte in kupujte pri trvdkah, ki inserirajo v „Narodnem Dnevniku“ in obiskujte take gostilne

in kavarne, koder imajo naročen „Nar. Dnevnik“.

v Razbitje kompromisnih pogajanj. Izvršev. odbor Nar. str. je dobil sledeči dopis: Slovenska kmečka zveza ima čast, Vam naznaniti naslednji sklep: Slovenska kmečka zveza je na zaupnem shodu dne 24. sušca 1909 v Mariboru vzela poročilo svojih poverjenikov za kompromisne pogovore z Narodno Str. in s stranko Zjedinjenih Slovencev z zahvalo na znanje. Ker pa niti Nar. Stranka, niti stranka Zjedinjenih Slovencev nista ponudili nobenih pogojev za stvarno podlago trajne sloge med spodnještajerskimi Slovenci, ampak zahtevali za prihodnje deželnozborske volitve samo razdelitev mandatov in sicer Narodna stanka za se 4, stranka Zjedinjenih Slovencev za se 3, tako, da bi „Slovenska kmečka zveza“ bila v deželnem zboru v manjšini s svojimi poslanci in popolnoma vezana na obe nasprotni slovenski stranki, je sklenila „Slovenska kmečka zveza“, da za deželnozborske volitve postavi v vseh slovenskih okrajih lastne kandidate.

v „Demokratska“ stranka. Kakor se nam je poročalo, odbor Kmečke zveze ni imel seje od meseca oktobra lanskega leta pa do sredine marca letošnjega leta. Še glasoviti „pododbor“, ki je tako častno razbil kompromis za deželnozb. volitve, so volili gospodje pismeno. Ako pomislimo, kako važna politična vprašanja so bila od meseca oktobra na dnevnem redu, se naravnost čudimo taki lahkomišelnosti. Čudimo se tudi, da oni kmetje, ki sede v odboru, tako mirno puščajo vso odločitev dr. Korošcu. Lepa kmečka zveza! Vse odločilne korake stori nekaj duhovnikov in polit. štreberjev v Mariboru: odtod neuspehi Km. zv., odtod tisto brambariziranje, z „uspehi“, odtod tisto otročje zaletavanje v nasprotnike in tista zagrizenost. A navzlic vsemu so gospodje po potrebi „kmečka“ in seveda celo demokratska stranka!

v Zaupni shod štajercijancev se vrši jutri ob 10. dop. v mariborski kazini. Na dnevnem redu so prihodnje deželnozborske volitve. Postavila se bode gotovo kandidata v kmečkih občinah Maribor-Ljutomer. Vabila so nemška. Podpisana sta na njih pek Ornig in žganjarnar Stražil.

v Narodna založba v Celju, reg. zadr. z omeje. zavezo, ki je bila registrovana in je začela poslovati pred dobrim letom, je imela na praznik 25. marca t. l. svoj prvi letni občni zbor, katerega se je vdeležilo precejšnje število zadržnikov. Pri istem se je poročalo o dosedanjem poslovanju, o položaju zadruge, ter se je predložilo in odobrilo tudi poročilo in računski zaključek za prvo upravno dobo do konca leta 1908. Iz zanimivega poročila posnamemo sledeče: Zadržnikov je pristopilo do konca leta 1908 že 138, kateri so podpisali deležev za 9240 kron; od teh je bilo vplačanih že 8496 kron, kar je za začetek vsekako dovoljno. Odpovedal ali izstopil ni dosedaj nobeden zadržnik. Zadruga je prevzela ob začetku svojega poslovanja v zmislu sklepa oz. pogodbe vsa aktiva in pasiva od poprejšnjega konzorcija Narodnega lista ter je izdajala istega naprej v lastni režiji. Razun tega je izdala zadruga v zmislu § 2. svojih pravil dosedaj dva letnika slovenskega kmečkega koledarja za leti 1908 in 1909 ter še nekatere druge publikacije, drugih panog delovanja, kakor bi sicer v zmislu pravil smela, zadruga dosedaj ni izvrševala.

Iz računskega zaključka in bilance je razvidno, da je znašal ves denarni promet v prvi dobi obstanka 183.233 K 20 vin. Prejemki izkazujejo med drugimi naročnin K 27.244'28, skupilo za oba koledarja K 4356'96, za druge

publikacije K 1296/15 itd. Med izdatki tvorijo največjo postavko računi tiskarne po K 42.712'45; Gotovine je bilo v blagajni ob sklepu leta K 1041'82; rezervni sklad z vplačanimi vstopninami in dobičkom skupaj znaša K 497'41. Iz navedenega je torej razvidno, da je prvi uspeh povoljen. Vsekakor pa ponavljamo poziv, da združniki vplačajo že obljubljeni zneski ter da se zadrugi pridružijo tudi oni rodoljubi, ki jih dosej v imeniku še pogrešamo. Prav posebno pa želimo, da se spominjajo rodoljubi ob vsakej priliki tudi narodnega sklada.

a Nemški celjski trgovci in obrtniki razpošiljajo po deželi v veliki meri nemške reklamne lepake in blokoledarje. V čakalnici na kolodvoru Videm-Krško priporoča bivši celjski urar P. Almoslechner: veliki izbor po zmernih cenah. Zaprisežen sodnijski ceniteg. Slovenci, kdor ne zna našega jezika, ne potrebuje tudi našega denarja!

v „Štajersko konferenco“ ima to nedeljo jugosl. socialno dem. stranka v Celju. Hočejo ustanoviti posebno slovensko deželno strankino organizacijo, ki bo imela najbrž svoj sedež v Celju.

u Nemško šolo v Gaberjih, katero sezida nemški „Schulverein“ bodo začeli to spomlad zidati. Delo je prevzel zid. mojster Lindauer. Ali se res nič ne bode zgodilo v slov. šolskem vprašanju?

v Galškega dopisnika „Sl. G.“ vprašamo, ali so tiste gospodične v farovžu, radi katerih je vsa fara razburjena, tudi članice „marljivega“ bralnega društva?

v O razsajanju jetike v zavodih šolskih sester v Mariboru poroča „M. Z.“

Iz Nove Štiffe. 22. t. m. so napravili iz Ksaverija k Novi Štiffi procesijo za lepo vreme. Ker je župnik pri Ksaveriju že star, je vodil procesijo župnik iz Bočne, a ne peš, ampak na svojem čilem arabcu, katerega mu je podaril oskrbnik g. Fr. di Centa. Zelo čudno je izgledala procesija, ko je za moškimi jahal župnik svojega konjička pred ženskami ter molil rožni venec. Konj je stresal glavo in odgovarjal nenavadni družbi, ljudje pa so se posmehovali, ker še niso videli take imenitne procesije. Uspeh je bil klavern, ker je takoj začelo deževati.

v Iz Mozirja. Meseca avgusta lanskega leta so se ustanovili v Mozirju sodnijski uradni dnevi, h katerim imajo pristop prebivalci občin, trg in okolica Mozirje ter občina Rečica. Vršijo se vsaki mesec, in sicer vsako prvo soboto v mesecu v občinski hiši v trgu Mozirje sodnijsko uredovanje, ter je s to uredbo strankam, katere imajo pri sodnji opraviti, prihranjena dolga in mučna pot v Gornjigrad. V kljub temu pa še mora veliko strank v Gornjigrad, ker ni mogoče vseh v Mozirju odpraviti. Umestno bi bilo, da bi merodajni krogi delali na to, da dobimo vsaki teden sodnijsko uredovanje v Mozirje ter bi se na ta način omogočila občanom občine Kokarje udeležba uradnih dnevov v Mozirju ter se tudi njim daljna pot v Gornjigrad prihranila.

v Iz gornjegrajskega okraja. Kakor je že „Nar. dnevnik“ poročal, je odložil g. svetnik K. Grebenc predsedništvo društva za oskrb mladine v gornjegrajskem okraju. Ne vemo sicer, kaj ga je do tega privedlo, ali ogromno delo v malenkostih, kakršno ume samo g. Grebenc, ali migljaj od nekoder. Vsekakor čudno je, da zdaj nabira zaupnice po raznih občinah. Kakor hitro možakar išče zaupnic, ni več nepriestranski sodnik, kar bi moral biti in vedno ostati nad stran-

kami. Lako si mislimo, kako bode mož sodil ljudi ali recimo naprednjake iz občin, kjer slučajno ni dobil zaupnice. To naj na znanje vzame slavno c. kr. okrožno sodišče, drugače bomo bolj jasno govorili in se obrnili na primerno mesto. Širši javnosti naznanjamo za sedaj, da je dobil zaupnice od občin Rečica ter trga in okolice Mozirje.

a V Gornjemgradu se je vršil dne 25. t. m. ustanovni občni zbor ženske podružnice Ciril-Metodove družbe ob lepi udeležbi narodnega ženstva iz Gornjegrada, Šmartna in Bočne. Podružnici je pristopilo doslej že nad 50 rednih članic, kar je v veliki zaslugi uspeh pripravljalnega odbora, (gospa Drukarjeva, gđ. Pospah in gđ. Trobej), ki je s pohvalno vztrajnostjo vodil priprave za ustanovitev podružnice. Zborovanja se je udeležil potovalni učitelj g. Ivan Prekoršek, ki je razpravljal o nalogah naše šolske družbe ter o pomenu novoustanovljene ženske podružnice.

v Kdo je preskrbel za slovenjegraški okraj seno in slamo? Ker nameravajo klerikalci v deželni zbor kandidirati v slovenjegraškem okraju znane profesorja Verstovška v Mariboru, ki slovi radi svojih neomahljivo trdnih načel, lažejo sedaj, da sta dr. Korošec in Pišek preskrbela posestnikom v slovenjegr. polit. okraju seno in slamo. Mi smo že omenili trud g. drž. poslanca Ježovnika v tej zadevi v drž. zboru in pri štaj. namestniku. Značilen je pa še dogodek, ki se je odigral po razdelitvi zadnjih podpor pred okr. glavarjem v Velenju. Župan Skasa se je zahvaljeval okr. glavarju, da je on izposloval tisto podporo; ta pa ga je prekinil in rekel: „Ne jaz, g. Skasa, g. drž. poslanec Ježovnik je to izposloval in njemu se zahvalite.“

a Prešiče za — glasove! Neki veleposestnik v ptujski okolici je že dobil prešiča za to, da bode glasoval pri volitvah v okr. zastop z Nemci. Pred kratkim pa je prišel tajnik okr. zastopa Pengou k veleposestniku C. v Velovlaku in mu tudi obljubljal prešiča, če voli z Nemci. Torej nemški prešiči za nemške — izdajalce! Nemci so res stuhali za take ljudi duhovito nagrado. Radovedni smo samo, kdo bo plačal te prešiče in ali ni ta darežljivost s prešiči podkupovanje volilcev, za katero eksistirajo gotovi paragrafi? Ptujski Slovenci pazite na ptujske nemške svinjske mešetarje.

v V Brežicah nameravajo prirediti nemški „turnerji“ začetkom julija veliko nemško slavnost, z ozirom na „windische“, ki baje grozno stiskajo uboge Nemce v Brežicah. Radovedni smo, ali bode glavar Attems to slavnost prepovedal ali ne. Moral bi to po stari praksi storiti, da se ne bi razburjali „privrženci druge narodnosti“. Ali pa velja takšen izgovor samo za Nemce?

v Za župana v Slaptincih je izvoljen g. Jože Kupljen, posestnik v Žihlavi.

v Iz Konjic, ali kako hitro deluje uradni šiml. Ravno smo čitali v „Narodnem dnevniku“ grozno nesrečo vsled eksplozije smodnika v skladišču Stigerja v Slov. Bistrici. — Ravno tako je v Konjicah. V sredini trga ima nemčurski trgovec Kupnik vlg. Mišjak svojo prodajalno, 25 korakov za to skladišča za špirit, bencin, petrolej etc. in kakih 25 korakov na vrtu smodnišnico. Ta je od pamtiveka tam, stara z debelimi zidovi, a nič varovana. Slovenski sosedje smó že lanskega leta vložili pritožbo na okrajno glavarstvo v Konjicah, prosili v očigled tej eminentni nevarnosti za imetje in življenje hitre pomoči, a še dozdej nismo dobili ne sluha ne duha o rešitvi. Seveda merodajne oblasti se ne brigajo prej za preteče nevarnosti, dokler se

ne zgodi nesreča in spravi par slovenskih dnš v prerani grob. Vprašamo, je li c. kr. okrajno glavarstvo v Konjicah voljno spraviti to nevarno zadevo v red in vse ukreniti, da se spravi Kupnikovo skladišče za smodnik ven iz sredine trga?

v Častnim članom je izvolila prostovoljna požarna bramba pri Sv. Frančišku Ksav. na obč. zboru dne 7. febr. 1909 g. Franca Kolenica, veleposestnika itd. v Juvanjem in sicer v priznanje premnogih zaslug, ki si jih je pridobil za društvo.

v Volilne shode že prireja po naših trgih in mestih za IV. kurijo socialnodemokratski kandidat Albert Horvatek, učitelj v pokoju. V četrtek je imel popoldne dva shoda; enega na Muti, drugega pa v Vuzenici. Udeležba ni bila obilna posebno ne na Muti, kar je lahko umljivo. Delavstvo ni organizirano in po veliki večini so Slovenci, ki še nemški ne razumejo, ali vsaj jako malo.

v Redek slučaj pri današnjih poslih. Pretekli teden je umrla v Vuzenici dekla Katarina Brod v 74. letu svoje starosti. Služila je celih 62 let pri eni in isti hiši ter presluzila tri generacije. Za svojo dolgoletno službo je dobila že dve nagradi in tudi letos ji je bila odločena nagrada v znesku 50 K. Tekom let si je prihranila 2000 K, katere je zapustila deloma tudi v dobrodelne namene. Za občinske ubože je odločila 200 K. — Pokojna Katarina Brod naj bi bila vzgled našim poslom, ki le preradi menjavajo svoja mesta. Vedno si iščejo boljše mest tako dolgo, da pride starost ter jih najde nepreskrbljene. Nazadnje jih pa mora živiti domovinska občina. Naše občine bi bile mnogo na boljšem, če bi bilo mnogo takih poslov kakor je bila rajnka.

u „Narodnjake“ klerikalne barve, ki so v ljutom. okr. zastopu glasovali proti podpori za „Sokola“, brani sedaj ptujski „Štajerc“. Osebito pohvalo je izrekel upravitelju kmet. zadruge g. Karbi. Česar si „Sl. G.“ ni upal, stori sedaj „Štajerc“. Klerikalni „narodnjaki“, ali niste nič ponosni na tako obrambo?

v Ferschnig za dr. Pavlička. Ker se zetu slabo godi vsled znane afere v Rogatcu, lazi sedaj župan Ferschnig po okraju in skuša pregovoriti posamezne obč. odbore, da bi prosili, naj ostane dr. Pavliček še v Rogatcu, ozir. da bi izrekli nekako zaupnico za njega. Trebalo bi od slov. strani odločne protiakcije. Kaj pa dela neko politično društvo pri Sv. Križu bl. Slatine?

b Umril je v Gradcu 33 letni delavec Dollinger svojo 27letno ženo Ano, ker je vsled vednega pretepanja zbežala s triletno hčerko od njega k svoji materi in ni hotela več k možu nazaj. Dollinger se je skrivaj splazil k stanovanju svoje tašče, tam ženo počakal in jo osemkrat z nožem zbedel. 4—5 ran je bilo smrtnih. Tudi otroka je hotel zaklati, pa se mu je nekako ponesrečilo. Dekletce ima le majhno ranico. Dollinger se je sam izročil sodnji.

b Strokovni tečaj za mlazarje priredi štajerski obrtnopospeševalni urad v Gradcu tekotom poletja. Trajal bode 6 tednov. Zglasiti se je treba pri ravnateljstvu zavoda.

Kranjske novice.

b V Domžalah je umrla tovarnarjeva soproga Jožefa Oberwalder, roj. Feldner.

b Vinski sejem v Krškem je bil mnogobrojno obiskan od vinogradnikov iz krškega okraja, pa tudi iz obmejne štajerske. Prodalo se je precej vina, vendar ga je še na tisoče hektolitrov dobiti med vinogradniki.

b Doktorica filozofije je postala dne 22. t. m. na dunajskem vseučilišču baronica Melita Winkler, hči bivšega dež. predsednika na Kranjskem.

Pri občinskih volitvah v Idriji včeraj 26. t. m. so klerikalci propadli.

Primorske novice.

d Umril je v Gorici dne 24. t. m. v starosti 70 let monsignor dr. Jožef Gabrijevič, ravnatelj goriškega seminarija in častni kanonik.

Obrambni vestnik.

d Na Ponikvi se vrši v nedeljo ob 4. uri popoldne seja pripravljalnega odbora podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v gostilni g. Martina Zdolšek. Ker je seja jako važna, pričakujemo, da se te seje udeležijo vse odbornice in odborniki. Seje se udeleži tudi pot. učitelj g. Prekoršek iz Celja. — Proti nanovo se snujóči podružnici Ciril-Met. družbe na Ponikvi ruje na prav predrzen način tajnik slovenske občine Ponikva, znani nemški prijatelj Tremel. To je mogoče samo pri nas! Slišimo tudi, da je to narodno društvo na poti tamkajšnji c. kr. žandarmeriji.

Za Radeče in Zidanimost se ustanovi skupna podružnica Ciril-Metodove družbe s sedežem v Radečah.

Narodni gospodar.

Podržavljenje železnic v avstrijskem državnem zboru.

Brez prave pozornosti slovenske javnosti je pravkar rešil državni zbor zakonsko predlogo o podržavljenju treh važnih železnic s soglasnim sklepom.

V novembru 1908 odstopivšo Beckovo ministerstvo, v katerem je sedel železnični minister pl. Derschatta, sedaj Lloydov predsednik — sklenilo je lansko leto z avstro-ogrsko državno železniško družbo, z avstrijsko severozapadno železnico in južno-severno zvezno železnico pogodbe, glasom katerih preidejo železnice teh treh družb v državno last proti plačilu dogovorjenega odkupnega kapitala. Stavljen je bil v teh pogodbah pogoj, da morajo biti pogodbe do 31. snčca 1909 od državnega zbora potrjene, sicer bi se prizadele družbe na pogodbe ne smatrale več vezane. — Ministerstvo Beck je med tem časom odstopilo, tudi ministerstvo Bienenrthovo je že dvakrat spremenilo ministre in bati se je bilo, da državni zbor sploh ne bo prišel do resnega dela in da sklenjenim pogodbam ne bo pravočasno pritrdil. — Ta bojazen je izginila s soglasnim sprejemom tozadevnih zakonskih predlog v zadnjih dneh.

Da si predočimo, kako važno delo je s tem dovršeno, je treba povdarjati, da se z podržavljenjem navedenih treh železnic državne železnice pomnožijo za 2800 kilometrov. To je lepa daljava, ako se pomisli, da znaša dolžina vseh avstrijskih železnic okroglo km 22000. — S podržavljenjem železnic c. kr. državno-želez. družbe, severozapadne železnice in južno-severne zvezne železnice znašala bo dolžina v državni lasti se nahajajočih železnic nad 18.000 km, tako da ostane v rokah zasebnih družb le še okroglo km 4000 železnic. — Od večjih železnic ostanejo v zasebnih rokah južna železnica, Kaschau-oderberška železnica, Aussig-Tepliška in Buštješka železnica. — Ne bo trajalo dolgo, da bodo tudi te železnice podržavljene.

Podržavljenje v zasebnih rokah se nahajajočih železnic stane veliko milijonov.

In le kratkovidnosti naših državnikov v prejšnjih dobah je pripisovati, ne le — da smo imeli v zadnjih letih v upravi državnih železnic vedno primanjkljaje, ampak da moramo sedaj podržavljati in velike svote dajati za železnice, ki so bile svoj čas že v lasti države. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja privedli so avstrijski državniiki državne finance do poloma. — Avstrija ni imela in ni dobila kredita, prodati so morali državno imovino, da so si pridobili denar. Med to državno imovino so spadale tudi one

železnice, katere ima v rokah tako zvana državna železniška družba. — Železnice, katere je naša država svoj čas prodala akcijski družbi, obstoječi po ogromni večini iz francoskih kapitalistov, mora danes kupiti nazaj za ogromne svote. Isto kakor z železnicami c. kr. državne želez. družbe, zgodilo se je z južno železnico, katero je zgradila država, potem pa jo prodala za nizko ceno francoskim in angleškim kapitalistom. Pri južni železnici nahaja se še dandanes večina delnic v rokah Francozov.

Tako se je zgodilo, da je pred tridesetimi leti znašala dolžnost državnih železnic komaj 562 km, kar je proti takratni dolžnosti vseh železnic v izmeri 15000 km pač sramotno malo. — Skoraj vse železnice nahajale so se v zasebni lasti. — Vsaka železniška družba je delala svojo gospodarsko politiko, ni bilo enotnih tarifov ne v blagovnem in ne v osebnem prometu. — Vsaka družba je gledala le na svojo korist, na kolikor mogoče visoke dobičke, in če teh ni bilo mogoče na drug način doseči pa z brezumno, gospodarskemu razvoju avstrijskih dežel naravnost škodljivo štedljivostjo, boljše rečeno skopostjo. — Vlada je bila preslaba, da bi te slabe razmere na železnicah odpravila, — to tem bolj, ker je imela v rokah kakor rečeno, zelo malo železnic in še to postranske proge, ki so bile za gospodarstvo skoraj brez pomena.

Konec prihodnjič.

Po svetu.

b Slovaški župnik Hlinka. Spiški (Zips) škof je proti slovaškemu župniku in poslancu Hlinki poslal na Vatikan celo obtožnico zaradi njegovih „prestopkov“. A nobenega ni mogel dokazati. Kakor znano, je škof Hlinko svoj čas suspendiral; Vatikan je sedaj škofa pozval, da mora suspenzijo takoj preklicati. Hlinka je še v ječi. Madžarski škofje in madžarska vlada — vsi postopajo enako barbarsko!

o Rop. Na neki postaji nikolajske železnice so okradli neznani roparji kneginji Šahovski kovček z vrednostmi v znesku 225.000 rubljev.

o V Budimpešti je umrl profesor anatomije dr. Ludvik pl. Thanhofer.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Položaj v Srbiji.

d Belgrad, 27. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) Dogodki zadnjih dni so uplivali jako ugodno na odnose med kraljem Petrom in prestolonaslednikom Jurijem. Včeraj sta imela dolg pogovor.

d Budimpešta, 27. marca. (Brz. „N. Dn.“) Iz Nagy Becskereka se poroča, da sta včeraj zvečer dospela tjakaj zopet 2 srbska vojaška begunca, topničarja, in se tamkaj javila. Pripovedovala sta, da nista mogla dalje časa zdržati bede, ki vlada v srbski vojski. Prišla sta popolnoma raztrgana in zelo sestradana ter sta prosila dela, katero bota tudi kmalu dobila.

d Berlin, 27. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) Časniki pišejo o srbski krizi, da je akutna nevarnost odstranjena. Pričakuje se končni odgovor velesil na Aehrenthalovo noto.

a Berlin, 27. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) „Berliner Tagblatt“ prinaša sledeč opis razpoloženja v Belgradu: Že dolgo latentna dinastična kriza je sedaj postala akutna. V vojaških krogih vre, častniki se živahno razgovarjajo o položaju in izražajo svoje simpatije prestolonasledniku. Položaj se še ne bo tako hitro razbistril. Le baron Aehrenthal more revolucijo na Srskem zabraniti s tem, da ne stavi prevelikih zahtev, ki bi Srbijo ponižale. Le z velikodušnostjo se da Srbijo razorožiti, drugače bo izbruhnila vojska, ki postane svetovna vojska.

o Solun, 27. marca. (Brz. N. Dn.) V turškem delu mesta so bili razdeljeni letaki precej vznemirjujoče vse-

bine. Splošno se sodi, da se bo začela z večjo vneto reakcionarna agitacija. Vojaštvo je dobilo vse potrebne instrukcije in ima nalog, da v sili tudi strelja.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

Privede se šestnajsti obtoženec g. Nikola Ercegović iz Gline.

Ne razume, zakaj je obtožen. Odgovarja obširno, v soglasju z drugimi obtoženci, na vsa vprašanja. Da se Hrvatov v Glini ni bojkotiralo, je dokaz to, da srbski trgovci propadajo, dočim se hrvatski dvigajo. Odločno zanika, da bi bil v cerkvi s prižnice učil narod, da je to srbska zemlja.

Drž. pravd.: Imamo slučaje, da so svečeniški v cerkvi v polnem ornatu pred oltarjem pridigali, da je mati božja Srbinja. (Smeh.)

Obt. Jaz sem sesal z materinim mlekom zavest, da sem Srb.

Drž. pravd.: Da, ali z maternim mlekom niste sesali antidinastičnosti. (Velik hrup med obtoženci in branitelji).

Obtoženec pop Milić kaže na drž. pravd. in zahteva, da se disciplinarno kaznuje. Drž. pravd. zahteva zaščito od predsednika. Senat sklene, da se razun baš zaslišanega imajo vsi obtoženci odstraniti iz dvorane, Milić se pa obsodi na samotni zapor v mračni izbi in post. (Začudenje med občinstvom).

Obtoženci. (odhajajoč): Vsi pojdemo v samotni zapor.

Milić: Svaka sila do vremena!

Petek: sedemnajsti dan.

Pokliče se sedemnajsti obtoženec

Stanko Rebrač,

blagajnik srbske hranilnice v Glini.

Na razna splošna vprašanja odgovarja obtoženi soglasno z drugimi.

Preds.: Ali Vam je znano pisanje „Srpskog Kola“ in ali ga odobravate?

Obt.: „Srpsko Kolo“ je list za kmete in prehaja skozi večje oko drž. pravdnika. (Smeh med branitelji).

Privede je osemnajsti obtoženec.

Gjuro Končar,

trгоvec in gostilničar v Glini.

Ponavljajo se stereotipna vprašanja.

Obt. pravi, da mu ni nič znano, ker ni član nobene stranke in se obče ne bavi z drugim kot s svojo trgovino.

Devetnajsti obtoženec:

Ljubomir Vilić,

krojač v Glini. Ista vprašanja in enaki odgovori. Obtoženemu ni nič znano; bil je član srbske samostalne stranke od leta 1904 do 1906. Takrat je prišel v konkurz in izključili so ga iz upravnega odbora stranke; izstopil sem tudi iz stranke.

Preds.: Izjavili ste v preiskavi, da ste delali srbske zastave s srbskim grbom. Ste jih prodajali?

Obt.: Kot krojač sem po naročilih izdeloval srbske zastave; na svoje stroške izdelovati in razprodajati jih nisem mogel.

Preds.: Neka priča pravi, da ste nekoč stopili na rep nekemu psu in rekli: „Vidiš, kako Hrvat kriči!“

Obt.: To ni bilo tako, ta pes sploh ni imel repa. (Smeh). Pripovednje, da sta nekoč nastali dve gruči: ena frankovska in ena srbska; prepirali sta se in si predbacivali razne stvari. V tem pride med nje neki pes in čuli so se klici: „Vidiš to je „vlah“ (Srb!) — in „To je šokac“ (Hrvat!) — Hudo je na svetu, če se že „cucek“ spravlja v zvezo z veleizdajo! (Smeh).

Preds.: Če ste vi to psu rekli, kar priča pravi, je to dovolj vzroka, da tu sedite. (II)

(Obtoženci nekaj med seboj govore).

Preds.: Odstranjam iz sodne dvorane oba brata Pribičevića in Momčilovića.

Vsi obtoženci vstanejo in trde, da so vsi govorili a ne samo oni.

Preds.: Ker ste se vsi dvignili, bomo sklepali glede vseh. (Senat se gre posvetovati.) Ker obtoženci motijo tek razprave, se za dva dni izključijo od razprave. (Obtoženci odidejo).

Pride dvajseti obtoženec

Dimitrija Gajić,

trгоvec v Glini. Obtoženec ni član srbske samostalne stranke. Na sestanke je hodil, kolikor mu je posel dopuščal, da si poišče odjemalce in se z ljudmi

spozna. Na vprašanje glede širjenja slike kralja Petra pravi, da je prodajal vse, kar je dobil in pri čemur je mogel kaj zaslužiti.

Preds.: Kakšne kape ste prodajali?

Obt.: Če je prišel Hrvat, je hotel imeti hrvatsko, če je prišel Srb, pa srbsko čepico in vsak je dobil, kar je hotel.

Dr. Solarić: Poznate li pričo Križnjaka, ki trdi, da ste prodajali čepice z napisom: „Živio kralj Peter“?

Obt.: Ta priča ne zna ne čitati ne pisati.

Dr. Budisavljević: Ste li bojkotirali Hrvate?

Obt.: Kako bi jaz to mogel storiti kot trгоvec; saj bi s tem sam sebe bojkotiral in si odbil odjemalce.

Edenin dvajseti obtoženec

Bogdan Ristović

iz Gline. Ni član srbske samostalne stranke in ne zna nič o njeni organizaciji in njenih sestankih. Nič ne ve o širjenju srbske ideje, slike kralja Petra itd. —

Dvain dvajseti obtoženec

Stev Končar,

brivec v Glini.

Obtožnice ne razume, krivega se ne čuti. Je član srbske sam. stranke. Zanika vse trditve obtožnice.

Preds.: Vi vse zanikate; videli bomo, kaj povedo priče, ko pridejo.

Obt.: Tudi jaz jih želim čuti, ker bi rad videl človeka, ki bi mi iz obtožnice dokazal, da sem veleizdajalec.

Drž. pravd.: Kaj ste vi splošno čitali v „Srbskem kolu“ o našem kralju?

Obt.: Čital sem en članek, ki je imel tendenco vzgojiti ljubezen do našega vladarja Franca Josipa I.

Dr. Nemec stavi predlog, da se čita nek članek iz „Obzora“, iz katerega je razvidno, s kakimi ljudmi so se družile osebe, ki so se dale pri obtožencu briti.

Senat na veliko začudenje občinstva to dovoli.

Tržne cene.

26. marca.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za mare 35'25, za maj 35'—, za september 33'—, za december 32'—. Tendence stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 23'80, za oktober — december K 22'35. Tendence stalna. — Vreme lepo.

Budimpešta, 26. marca. Pšenica za april 14'10, pšenica za maj 13'84, pšenica za oktober K 11'25, rž za april K 10'42, rž za oktober K 9'30, oves za april K 9'—, oves za oktober K —, kornuza za maj K 7'60. Promet 10.000 met. st.

Budimpešta, 26. marca. Svinjad: ovske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 144 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 142 do 144 vin.; zaloga 21.753 kom.

Svinjska mast v Budimpešti: 156'—, namizna slanina 136'—.

Borza za kmetijske pridelke: Ponudbe se znižale, pšenica padla za 15, rž za 10 vin, kornuza se vzdržala.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 30'70, moka za prihodnji mesec 30'80, moka za maj — junij 31'10, moka za maj — avgust 31'35, pšenica za tekoči mesec 24'10, pšenica za prihodnji mesec 24'10, pšenica za maj — junij 24'40, pšenica za maj — avgust 24'30, rž za tekoči mesec 16'60, rž za prihodnji mesec 16'85, rž za maj — junij 16'85, rž za maj — avgust 17'10.

Sladkor. Trst: Centrifugale Pilés prompte K 30 do 30 1/4, za v dobavi K 30 1/2 do 31 1/2. Tendence mirna.

„Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju“

so dalje poslali gg. in sicer p 50 K: Ljublj. kreditna banka in Ivan Nabernik, c. kr. sodni svetnik v p. v Ljubljani; 40 K: Posojilnica v Gornji Radgoni; p 20 K: ga. M. Seidl, Novomesto, dr. Šavs, c. kr. štab. zdravnik. Zagreb in Viktor Vessel, c. kr. notar, Trst; p 10 K: Jos. Boncelj, po. estnik, Železniki, Ant. Hrast, c. kr. učitelj, Trst, Leop. Jonko, Bovec, Franc Knaflic, Smartno pri Litiji, dr. Mat. Murko, vseučiliški prof. v Gradcu, dr. Matija Schmiermaul, zdravnik, Rajhenburg, dr. Jos. Serbec, advokat, Celje, dr. Val. Štempihar, advokat, Kranj, M. A. Ternovec, c. kr. dvorni svetnik, Dunaj in dr. D. Treo odvetnik, Gorica; p 6

K: dr. R. Pipuš, advok. Maribor, dr. J. Schegula, advok. Novomesto in dr. Fran Kropivnik, c. k. prof. Ljubljana; p 5 K: dr. Jos. Barle, c. kr. notar, Korže, Jos. Gerdešič, c. kr. dvorni svetnik, Novomesto, dr. Karl Glaser, c. kr. prof. v p. Dunaj, Fr. Ks. Goli, Idrija, F. Hmelak, Lokavec, dr. Fr. Horvat, c. kr. notar, Brežice, Ant. Jugovic, Krško, L. Mikusch, Ljubljana, dr. Vl. Pertot, Dunaj, Fr. Ks. Petek, Ljubno v Sav. dol., Rudolf Pevec, Mozirje, And. Podhostnik, župnik na Rečici v Sav. dol., dr. A. Požnik, c. kr. notar, Novomesto, Henrik Schreiner, ravnatelj, Maribor, Ivan Vončina, mag. ravnatelj, Ljubljana in Jos. Zupan, župnik, Dolina pri Trstu; 4 K: Ant. Šentel, Gorica; p 3 K: dr. J. Hibelberger, Brežice, Frid. Knavič, župnik, Dobrna, Ing. J. Šega, Bruck a/M. in L. Škerlj, prof. Novomesto; p 2 K: H. Angerer, dekan, Celovec, Ing. Bol. Bloudek, Kranj, Ant. Kolar, župnik pri sv. Ilju, Jos. Medica, St. Peter na Kr., Fr. Omersa, Kranj, Fran Rus, Bled, Matilda Sebenikar, na Uncu, dr. Fr. Vončina, Krško in R. Zdošek, adjunkt na Grmu. — Skupaj: 432 kron.

Listnica uredništva.

J. S. Dol. Žal, da je tako. A to se bo dalo le polagoma in stopnjama odpraviti! — Pozdrav!

Naznanilo in priporočilo!

Slavnemu občinstvu si usojava vljudno naznaniti, da otvoriva popolnoma na novo urejeno

trgovino mešanega blaga s 1. aprilom v lastni hiši

v kateri se je dosedaj nahajal trгоvec g. R. Pevec.

Postrežba točna in solidna, cene primerno nizke! — Za obilen obisk se najtopleje priporočava

Anton in Ana Strenčan, trgovina mešanega blaga v Mozirju.

Gostilničarji pozor!

Pristna haloška vina 1908, izvrstne kakovosti od 92—40 vinarjev franko postaja Ptuj ali Rogatec pri Maks Berlisgu, trгоvec, Žetale pri Rogatcu. — Vzorci na zahtevanje! 83 10-8

Martin Kolšek

čevljar v Celju, Graška cesta se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje vsakovrstnega obuvala za gospe in gospode, kakor tudi za otroke. Postrežba točna in solidna. — Cene zmerne. 62 12-3

Grablje

dobro izdelane, lesene, razpošilja vsako množino (samo trgovcem) 100 komadov za 50 kron franko, postaja Ptuj ali Rogatec Maks Berlisg, Žetale pri Rogatcu. 82 10-9

Klobuke

najnovejše in najmodernejše dobite

v trgovski hiši R. Stermecki, Celje

od 28. marca do 5. aprila iz moje zaloge

G. Čadež, Ljubljana trgovina s klobuki.

Ignac Božič
narodni krojač v Mariboru
v dr. Rosinovi hiši, Tegetthoffova c. št. 16
se priporoča slavnemu občinstvu v
izdelovanje vsakovrstne obleke za
gospode. — Velika zaloga blaga na
razpolago. 39 51-11
Cene nizke. — Postrežba točna.

Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.

SUKNA
in modno blago
za obleke
priporoča firma
Rarel Rocian
tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco.
112 50-17

POZOR!!
160 3-3
Zanesljivo runkelno
seme, rumeno in ru-
deče, dolgo; raznovrstna
semena cvetlic in zele-
njad, kakor tudi ob času
raznovrstne cvetlične in
zelenjadne sadike in cep-
ljene vrtnice dobe se pri
Mihaelu Rokošinek
vrtnarju v Gaberju št. 63.
Ob tržnih dneh prodaja
na Glavnem trgu pred
modno trgovino Makesch
& Mossmann. Naročila
se točno odpošiljajo.

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakokrat 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako na-
daljno vrsto 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje **vneprej** (tudi v znamkah).
Na vprašanja, tičoča se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanju
znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Nogavice
moške in ženske plete na stroj — stare tudi
podplete 34 6-4
Jožefa Rom, Breg pri Celju št. 13.

Lepa sladka otava
oves, slama s krmo ter stari okni in lipove
deske se prodajo na posestvu Livada tik Celja.
V najem se da tudi ali prodaja vel. lepa njiva.

Adolf Bursik
čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta
izdeluje vse različne vrste obutal v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

Trgovski vajenec

vešč slovenskega in nemškega jezika
iz boljše hiše in z dobrimi šolskimi
spričevali, se takoj sprejme v ma-
nufakturni trgovini **Joh. Grubitsch**,
Maribor, Tegetthoffova cesta št. 11.
183 2-2

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Za spomlad

priporoča vsakovrstna
vrtna in poljska semena
najbolje kaljivosti, posebno deteljno,
travno in pesno seme, čebulček za
saditi itd.

ANTON KOLENC, Celje
Narodni dom in Graška cesta.

Smrekove štorže
vsako množino, solnate vreče, pšenico,
oves, fižol, sploh vse deželne pridelke
kupi
ANTON KOLENC, Celje

Kaj
si tako obupana, sosed? —
Kako ne bodem, ves denar
sem izdala za obleke, pa
sem še vedno raztrgana. —
Ja ja; tako je, ako se ne ku-
puje v **slovenski trgovini**
na debelo in na drobno
R. Stermecki
v Celju,
katera razpošilja vzorce, ce-
nike in blago po vseh slo-
vanskih deželah in je danes
najcenejša in najboljša na
Spodnjem Štajerskem.

Ivan Naraks

izdelovatelj sodavice in pokalic
v Zgornji Ložnici, pošta Žalec
priporoča svoje izvrstne in solidne izdelke. — Imam vedno
v zalogi 70 10-10

ogljencevo kislino.
Slovenski gostilničarji, pozor!

Največja in najcenejša izber
zaročnik in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine. **prstanov**

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si mojo veli-
kansko zalogo pravih švicarskih zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.
Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastonj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17. Graška cesta št. 21. Telefon št. 17.

priporoča svojo bogato zalogo specerijskega blaga, suhih in oljnatih
barv, firneža in karboleja ter vseh lakov in čopičev. Kupuje in pro-
daja vse deželne pridelke, ter še posebno priporoča vsem gostilni-
čarjem svojo veliko zalogo kisle in mineralne vode, kakor: Rogaske
Radgonske, Preblauerske, Kostrivniške slatine, Gieshübler, Gleich-
berger, Ema- in Konstantia-Quelle. Nadalje domače in ogrske salame,
sveži sir, najfinejša francoska namizna ter bučna olja vseh vrst;
štirikrat na teden doma žgane kave.

Zaloga najfinejšega čaja, ruma, najfinejše pristne slivovke, kakor
kranjskega brinjevca, zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh
vrst ter šampanjca. 50-13

Za postni čas priporočam namočeno, kakor suho **polenovko**,
sardine, morske postrvi v olju itd.

Opozarjam kmetovalce na razna vrtna, poljska, deteljna in travna
semena (korenjeva), preiskana po c. kr. kmetijski družbi ter
se za njih kaljivost jamči.

Na drobno in debelo. Poštna naročila se izvršujejo solidno in vestno.

Velika slovenska trgovina!

Največja zaloga modnega, volnenega,
suknenega in svilnega blaga. Perilno
blago, batist, cefir, kreton v veli-
kanski izberi po strogo solidnih cenah.

Karol Vanič, Narodni dom, Celje.

Vabilo

na

občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmarji,
registrovane zadruge z neomejeno zavezo
ki se vrši

v četrtek dne 1. aprila 1909 ob pol 2. uri popoldne v lastni
hiši (Kartinov dom).

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička. 4. Čitanje revizijskega poročila Zadrugne Zveze
ter ukrepi vsled istega. 5. Nasveti načelstva in slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti občnega zbora ob pol 2 uri, vrši se isti ob 2. uri
popoldne v smislu § 40 alineja b zadrugnih pravil.

Načelstvo.

Pekarija ♦♦ Slaščičarna ♦♦ Kavarna

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21 Ljubljana Stari trg št. 21

Mestni trg 6 Filijalke: Predmestje 26

Zunanja naročila točno! 78 24-5 Cene nizke!

Ženitna ponudba

Iščem za svojega brata, posestnika
v dobri službi sedaj, toda samo za
nekaj let v Severni Ameriki, v do-
movini pošteno gospodično, dobro
gospodinja, večje postave, do 24 let
staro. Vse drugo pismeno. Resne
ponudbe pod „T. H.“, poste re-
stante, Celje. 181 2-2

Viktor Bevc

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica števil. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela
in jih izvršuje solidno in po zmernih cenah

Najboljše

travniške brane

raznovrstne **pluge**, tudi ta-
kozvane „kultivatorje“, kakor

pluge za globoko oranje ali
rigolanje, motike, krampe, lo-
pate, drevesne žage, trsne
škarje, leščerbe za vničevanje
gosenic in ličink, vsakovrstno poljedelsko orodje in
stroje, nadalje **trnjevo žico** in **žične mreže** za
plotove, **traverze**, **cement** in
vse stavbinske potrebščine, sesalke
in **vodovodne cevi**, strešne le-
penke, nepremočljive vozne plohte
in zajamčena umetna gnojila vseh
vrst, priporoča po najnižji ceni

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Zaloga izvrstnih šivalnih strojev, gramofonov,
kakor tudi slovenskih plošč.

Narodna dolžnost vsake slovenske
gospodinje je, da zahteva v vsaki
trgovini le izborno

z znamko „tiger“

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

Postne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Urađuje se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
dopolane.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

pet od sto (5%)

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt oziroma — polletnih obrokih.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnim
obratom.

izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
cementa.

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
kamnov itd.

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.

Mnogoštevilna zaloga
nagrobnihih spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
nitov in sljenitov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoni-
ranih **rodbinskih grobišč**
(rakev).

Tiskovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s šamotnim ali
cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.
Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

„SAVINSKA POSOJILNICA V ŽALCU“

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

Hranilne vloge obrestuje po 5% z letnim pripisovanjem k glavnici, položbe v tekočem računu pa po 4³/₄% od dne do dne s poluletnim kapitalizovanjem. **Rentni davek** plačuje posojilnica sama. **Hranilne knjižice** drugih zavodov sprejema kot gotovino. **Posojila** daje na hipoteke, hipotekarne česije, vrednostne listine, dragocene stvari, na blago, ki ni pokvari podvrženo in na poroke; dovoljuje odprti kredit v tekočem računu in eskomptuje trgovske menice. Obrestna mera je 6%. Preskrbuje ceno inkaso nakaznic in menic. Postrežba v vsakem oziru kulantna in točna. Poštnohranilne položnice na razpolago. Posluje vsak dan; posebni uradni dan za stranke pa je izvemši praznike vsak ponedeljek in petek.

Ravnateljstvo:

Predsednik: Franc Roblek, veleposestnik in državni poslanec. Blagajnik: Josip Širca, veleposestnik in župan. Tajnik: Franc Piki, posestnik. Odbornika: Dr. M. Bergmann, zdravnik in posestnik; Josip Žigan, veleposestnik.

159 25-2

Restavracija

„NARODNI DOM“

v Mariboru

se priporoča elavnemu občinstvu za blagohoten obisk. Izborna postrežba. Izvredna vina, kakor: ljutomerska, haloška; dr. Turnerjev muškatelec, mesler, vinaria; bizeljčan, konjičan. Pivo iz budjeviške pivovarne. Izborna kuhinja. Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljon. — Sobe za tužce.

R. Diehl

žganjarna, Celje
priporoča svojo veliko
zalogo doma žgane sli-
vovke, tropinovca bri-
novca, vinskega žganja
in domačega konjaka.

25 2-21

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesijonirani te-
sarski mojster, lastnik parne žage in
trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spada-
jočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les
po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-13

Razširjajte „Nar. Dnevnik“

Kupujte narodni kolek!

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovanje in zahtevajte pri sodiščih, južnoštajersko hranilnico. da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovanje izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52-10

POSOJILNICA V CELJU

Telefon šte. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

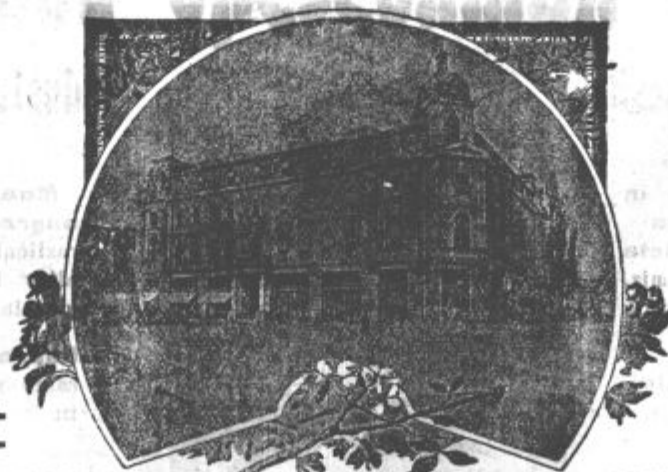
Telefon šte. 22.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadruženikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštno hranilnice ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruga ter jih obrestuje po 4¹/₂%. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5¹/₂% in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada

47 52-10